

Правоохоронна діяльність, глобалізація та суспільна мораль у контексті масової культури (на прикладі сучасних європейських серіалів про правоохоронців. Частина 1)

ВОВК Вікторія*

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри теорії та історії держави і права Хмельницького університету управління і права імені Леоніда Юзькова
м. Хмельницький, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0588-2095>

Анотація. Стаття присвячена висвітленню органічного взаємозв'язку процесів глобалізації, явищ масової культури, суспільної моралі й особливостей правоохоронної діяльності засобами масової культури, зокрема в серіалах. Автор окреслює широке коло питань, присвячених взаємодії різних сфер духовного життя людини (суспільна мораль, право, мистецтво), яке має велику варіативність, представлене широкою палітрою предметних форм, відображає поточну соціальну реальність і водночас конструює її. Завдяки культурологічному та семіотичному методологічним підходам здійснено аналіз сучасних серіалів про правоохоронців з метою віднаходження в них трансляції основних моральних цінностей західноєвропейського суспільства, до яких належать гуманізм, рівність, толерантність, інклюзія. Увагу зосереджено на аналізі соціокультурного контексту, у межах якого існує сучасна масова культура (глобалізація, поширення демократії, уніфікація та стандартизація життя, стискання часу, значний інформаційний потік, кліповий тип мислення тощо). У статті зазначено, що поширення масової культури зумовлене розвитком технологій та зміною типу комунікації: від оро-акустичної через вербально-письмову до аудіовізуальної (що лише підтверджує в межах європейської культури фундаментальне значення зору та візуальної метафори). Також акцентовано на тому, що сучасні серіали про роботу правоохоронців відображають реалії сучасного західноєвропейського суспільства, яке шляхом утвердження моральних цінностей і їх правового забезпечення долає страх іншого; визнає рівність як у сфері можливостей, так і у сфері відповідальності; формує та утверджує нові гендерні й соціальні моделі поведінки, зберігаючи дієвими цінності індивідуалізму й персонорентричності; визначає особливу роль інститутів громадянського суспільства в контролі за діяльністю державних органів, зокрема й правоохоронних. Завдяки швидкому розвитку технологій і доступності серіал як екранна форма виконує інформативну функцію, ознайомлюючи глядача з основними суспільними, моральними та правовими цінностями.

Ключові слова: правоохоронна діяльність; моральні цінності; глобалізація; толерантність; масова культура; серіал; громадянське суспільство.

Історія статті:

Отримано: 27.02.2024

Переглянуто: 13.03.2024

Прийнято: 10.04.2024

Рекомендоване посилання:

Вовк В. Правоохоронна діяльність, глобалізація та суспільна мораль у контексті масової культури (на прикладі сучасних європейських серіалів про правоохоронців. Частина 1). *Філософські та методологічні проблеми права*. 2024. № 1 (27). С. 16–22. doi: 10.33270/01242702.16.

*Відповідальний автор

Вступ

Глобалізаційні процеси сучасності давно втратили ознаку нового, оскільки стали буденним явищем (Vovk, 2024). У світі практично не залишилося «берлінських» стін (за винятком невеликої кількості країн), що спростило не лише безперешкодне поширення товарів і послуг, а й активізувало знайомство та обмін ідеями, культурними наративами, створюючи феномен єдиного світу в різноманітті та відчутті співприсутності до подій, які відбуваються в різних куточках світу: «розширюється поширення культурних продуктів, які перетинають кордони. Зображення, звуки та наративи в безпрецедентних масштабах беруться з одних місць і впроваджуються в інших, породжуючи нові гібриди, а також в деяких випадках заново утверджують цінність культурної справжності» (Hesmondhalgh, 2019). Усі ці процеси відбуваються в специфічному ритмі сучасного соціокультурного контексту через демократизацію, уніфікацію та стандартизацію життя, стискання часу, значний інформаційний потік, виникнення кліпового типу мислення й трансгуманізм (Ranisch, & Sorgner, 2015), неогедонізм, у результаті індустріалізації через появу вільного часу, сформованість нового модусу людини – Homo Sedens (людина, яка сидить перед екраном), шоуїзацію та шоутизацію повсякденності (Kurychenko, 2021). Цей ритм доволі специфічний і суттєво відрізняється від ритмів попередніх епох.

Матеріали та методи

Нині в українській гуманітаристиці ще немає комплексних досліджень взаємозв'язку глобалізації, суспільної моралі та правоохоронної діяльності в контексті феноменів масової культури, хоча деякі аспекти зазначеної проблеми вивчали У. Еко (1972), Н. Луман (2010), Г. Почепцов (2014). Вивчення особливостей зображення діяльності правоохоронців сучасними гнучкими екранними формами (серіалами про правоохоронців) здійснювалося шляхом застосування соціокультурного методологічного підходу, що сприяло виявленню особливостей трансплювання панівних моральних і правових цінностей західноєвропейського суспільства художніми засобами; також широко використовувалися доробки з культурології, естетики та правознавства. За висхідну тезу дослідження взято положення, сформульоване О. Кононенко: «масова культура не тільки не поступається своїм місцем культурі елітарній, а й продовжує здійснювати на неї інтенсивний вплив, виступаючи в епоху сучасності основною формою існування культури. Попри те, що в межах конкретної соціально-політичної та економічної системи масова культура набуває яскраво виражених національних особливостей, цей тип культури

постає як принципово космополітичний. Маючи особливі етнонаціональні форми, змістовно масова культура є універсальним культурним проєктом, засобом і механізмом експансії західної цивілізації» (Kononenko, 2013).

Результати й обговорення

Одним з інструментів глобалізації є масова культура¹, яка в умовах сьогодення є невіддільною складовою сучасного періоду розвитку людства та має відчутний і зримий ефект присутності майже в усіх сферах життя – від моди та їжі – до політики й права: «...сьогодні масова культура стає не тільки панівною культурою сучасного соціуму, а й простором, у якому з'являються, функціонують і активно розвиваються всі види мистецтва» (Kurychenko, 2021). Масова культура є різновидом сучасної трансгуманітарної культури, а це означає, що вона має за світоглядно-аксіологічний взірць принцип конструктивного кумулятивізму (накопичення, культивування позитивних надбань) і послугує адекватному розумінню іншої культури. Як відомо, масова культура є продуктом духовної культури людини, так само як й елітарне мистецтво, але, на відміну від останнього, вона спрямована на задоволення потреби видовища та відпочинку. Хоча цю тезу спростовують постмодерністи², керуючись принципом заперечення ієрархічності цінностей, вважаючи, що некоректно виокремлювати хороше та погане мистецтво, протиставляючи масову культуру й елітарне мистецтво. Тому коректно стверджувати, що «сьогодні масова культура виконує функцію, яку колись виконувала класична культура, а саме орієнтує, хоч і не в тому обсязі, як раніше, людей на моральні цінності, що панують в суспільстві. І в кращих своїх зразках театралізовані вистави, естрадні видовища не тільки розважають і відволікають глядача, а й опосередкованим чином виховують його» (Krupchuk, 2011, p. 164).

З огляду на логіку міркувань постмодерністів можна дійти висновку, що сучасне мистецтво

¹ Масова культура – різновид культури суспільства; поняття, яке характеризує особливості змісту виробництва та способів поширення культури індустріального суспільства. Інші назви – маскультура, масове мистецтво, популярна (попкультура), споживча, комерційна культура, індустрія розваг, розрахована на пересічного глядача (споживача), загальнодоступна, проста за формою, не потребує спеціальних знань для сприйняття, тому й набула широкої популярності, визнання, має попит (Mass culture...; Bezuhla, 2010). Термін «масова культура» був введений 1944 року Д. Макдональдом.

² Термін «постмодернізм» набув систематичного вжитку у філософській та художньо-естетичній сферах після опублікування 1977 року книги Ч. Дженкса «Мова постмодерністської архітектури».

(зокрема й масова культура) має власні засоби відображення дійсності. Кожний витвір мистецтва, залежно від жанрової належності, прямо чи опосередковано відображає дійсність, соціокультурну реальність у контексті якої був створений (Venher, & Kotskyi, 2023). Тут не йдеться про буквально, «фотографічне» відтворення реальії соціального життя, у яких створюється художній витвір, але водночас мистецтво двояко пов'язане з соціальною дійсністю, з одного боку воно її відображає, а з іншого – формує її шляхом пропонування зразків поведінки, трансляції конкретних ідей, формування ідеалів тощо та навіть здійснює функції пропаганди (оскільки воно є різновидом «м'якої сили»¹, а тому дедалі частіше звучить думка про державне регулювання у сфері масової культури (Melnyuk, 2020). Як стверджує Г. Почепцов, «телесеріал також виявився видом мистецтва, який здатен виконувати не лише художні, а й ідеологічні завдання» (Pochepstov, 2014), а Д. Хезмондгалш переконаний у тому, що «фільми, телевізійні серіали, музика, відеоігри та багато іншого забезпечують нас зв'язними уявленнями про світ і тим самим також щось про нього повідомляють. Не менш важливим є те, що вони запозичують щось з нашого внутрішнього, приватного життя та сприяють його створенню і нашому суспільному «я»: фантазій, емоцій та ідентичності. Це суттєво відображається на усвідомленні того, хто ми, що означає бути чоловіком чи жінкою, африканцем чи арабом, канадцем чи ньюйоркцем, гетеросексуалом чи гомосексуалістом. Саме тому продукти культурних індустрій – щось значно більше, аніж просто спосіб провести час або відволіктися від інших, більш важливих речей» (Hesmondhalgh, 2019).

Масова культура транслюється в сучасному світі значною мірою завдяки швидкому розвитку й доступності ІТ-технологій, простоті тиражування та сприйняттю окремих візріців цієї культури, формуванню нового типу мислення й зміні типу комунікації. Особливо це помітно у сфері візуальної масової культури. Початок ХХІ століття засвідчив, що аудіовізуальні комунікаційні форми дедалі більше витісняють друковане слово, що спричинило значне зростання ролі екранних форм творчості в житті суспільства, тобто відбувся перехід від вербально-письмової комунікації до аудіовізуальної². Підґрунтям нової аудіовізуальної

комунікації є не усне, писане або друковане слово, а кадр (Melnyuk, & Fisher, 2021). І, на відміну від мовленнєвих форм, кадр є універсальним, оскільки виконує функції символічного, іконічного та мовного знаку, але водночас не є тотожним жодному з них (саме тому популярними є тікток, рилси, стрими тощо). Хоча У. Еко (1972) зазначав у кадрі саме його іконічний аспект, вважаючи, що «проблеми кіно повинні обговорюватися з акцентом на семіотику іконічного знаку й аналіз його компонентів», але водночас візуальний текст, окрім іконічних кодів, містить в собі такі види кодів, як: іконографічні, смаку та сенсорні, стилістичні, несвідомого. «Система знаків – це не просто система знакових засобів, але система смислів». Усі феномени масової культури сьогодні є медіатекстами (Horina, 2019).

Екранні форми є гнучкими формами оперативного відображення соціальних змін і їх осмислення, які одночасно відображають реальну соціокультурну реальність і продукують принципово новий культурний ландшафт. «Аналогічно тому, як економіка виокремилася на підставі грошових платежів, породжує безперервну потребу відшкодувати витрачені гроші, так і масмедіа продукують потребу заміщувати надмірну інформацію на інформацію нову: fresh money and new information – ось центральні мотиви сучасної суспільної динаміки» (Luman, 2010). У ретроспективі впродовж тривалого часу існувало прагнення захистити культуру від впливу економіки та індустріалізації, але, зрештою, ці сфери людської діяльності переплелися одна з одною і дозволили одержувати прибуток з предметів культури. Завдяки цьому з'явився термін «комодифікація культури» (commodification of culture), що означає поступовий перехід об'єктів і предметів культури до категорії товарів, які можна купити та продати (Hesmondhalgh, 2019, p. 417, 423).

Однією з гнучких форм сучасної екранної культури є серіал, який як явище масової культури виник у ХХ столітті в телевізійній версії в жанрі мелодрами, що логічно пояснити широким використанням телебачення, яке посіло одне з провідних місць в житті суспільства та окремої людини (йдеться про його змістовне, часове та функціональне значення). З огляду на ретроспективу серіал в історії телеіндустрії став відповіддю на суспільні виклики, які були наслідками виникнення нових технологій, – кабельного та супутникового телебачення, відеокасет і відеопрогравачів, DVD, а нині – це інтернет, ютуб, відео за запитом тощо. У статті, присвяченій дослідженню феномену серіалу, Г. Почепцов (2014) зазначає, що «для споживача серіали – це гігантське розширення досвіду та потужний інструмент трансляції знань. Гарні серіали зроблені дуже детально не лише технологічно, але й історично. ... Серіали – це не вульгарно. Серіали – це дуже складно. Це той

¹ Термін «м'яка сила» ввів Джозеф Най для позначення впливу держави на суспільні відносини шляхом привабливості власної культури та суспільних цінностей.

² В історії європейської культури прослідковується перехід від оро-акустичної культури через вербально-письмову до сучасної аудіовізуальної. Водночас два перших типи комунікації зберігаються, але мають досить обмежену сферу застосування та поширення.

продукт масової культури, у якому точно схоплений «дух нашого часу» – «zeitgeist», як висловлювалися старі німецькі філософи. Якщо кіно сьогодні працює на розвиток, скажімо так, побутової техніки, телевізорів і кінотеатрів, то серіали – це те, що стимулює розвиток нових медіа, передусім інтернету в найрізноманітніших видах».

Як явище масової культури серіал є штучно створеним об'єктом, який завдяки притаманним йому засобам вираження здатен до конструювання соціокультурної реальності й основних соціокультурних інститутів, а також є таким, що програмує соціокультурні процеси, впливає на формування суспільних та індивідуальних ідеалів, норм поведінки індивідів тощо. На думку Г. Почепцова (2014), «телесеріал в цьому плані має такі сильні сторони, які ще не було залучено в історії. Але він уже став способом перенесення в суспільство правильних правил поведінки. Можна виокремити три такі сфери залученості телесеріалів щодо просування поведінки, які мали об'єктивно підтверджені результати: соціальне, здорове (в плані медицини) і політичне, під яким часто розуміють просування ЛГБТ-спільноти».

«Живучість» серіалу обумовлена його відкритістю (видова характеристика усіх явищ масової культури), здатністю до постійного інформаційного обміну з глядачами (у цьому прослідковують схожість серіалу та засобів масової інформації)¹, а також можливістю безпосередньої причетності глядача до перебігу сюжету (емоційне переживання), масовістю й доступністю («зону покриття» визначають доступністю до технічних можливостей, тобто широка ретрансляція). Серіал, як і всі екранні форми, є специфічним кінотекстом, який є системою вербальних і невербальних компонентів.

Значну частину сучасних серіалів присвячено життю та діяльності окремих професійних груп. Зокрема, досить популярними є серіали про правоохоронців, які у своїй сюжетній лінії локалізуються в межах такого соціального простору, як «людина – суспільство», «суспільство як соціальна система», «добро – зло», «справедливість – закон», презентуючи сукупність конкретних символів, у яких закладено конкретну ідейно-художню та культурну інформацію. Зазначена група серіалів свідчить про розширення жанрової палітри та приглушення мелодраматичного моменту, притаманного першому поколінню серіалів.

На відміну від мильних опер, у сучасних серіалах про правоохоронців характери та

відносини виникають із сюжету, присутній зв'язок між окремими епізодами та наскрізним сюжетом. У таких серіалах спостерігаємо розкриття ідеї забезпечення правопорядку в суспільстві як процесу «гарантування середовища безпеки для громадян у їх повсякденному житті відповідно до правової бази країни, головним чином – шляхом попередження та запобігання правопорушень, а також шляхом прийняття відповідних заходів для припинення порушень закону» (Ensuring law...). Відповідно до сучасного розуміння інституту поліції², до основних цілей якої «в демократичному суспільстві, яке засноване на принципі верховенства права, належать: а) забезпечення громадського спокою, дотримання закону та порядку в суспільстві; б) захист і дотримання основних прав і свобод людини в тому вигляді, у якому вони закріплені, зокрема в Європейській конвенції про права людини; в) запобігання злочинності та боротьба з нею; г) виявлення злочинності; д) надання допомоги та послуг населенню» (Корча, 2020, р. 246). Значущість своєї роботи визначає комісар Лобоско із серіалу «Лоліта Лобоско розслідує»: *«У моєму світі нелегко пробитися. Але я почуваюся частиною чогось важливого. Я відчуваю, що я на стороні справедливості: хороші – тут, погані – там»* («Лоліта Лобоско розслідує». Італія, 2021).

Сучасні серіали про правоохоронців (переважно це серіали про поліцейських) уже не демонструють стереотипних кіношних «копів», які «з апетитом їдять пончики, мстяться за напарників, страждають від злісного начальства, а іноді ще й борються зі злочинністю. Сучасні серіали про них демонструють будні правоохоронців набагато цікавіше й різноманітніше» (On guard...). Поліцейські – герої серіалів – це люди з плоті й крові, зі своїми внутрішніми конфліктами, демонами та почуттями. Їх особисте життя зображено в контексті професійної діяльності, а робота впливає на їхню зону приватності.

Основна ідея серіалів про роботу поліцейських (або серіалів, де робота поліції є однією із сюжетних ліній) полягає в можливості ефективного забезпечення правопорядку, яка означає, «що поліцейські організації та особовий склад у змозі забезпечити державну й особисту безпеку в межах демократичного цивільного контролю та поважати верховенство права і права людини» (Ensuring law...).

¹ «Чужий серіал може нести картину світу, яка може конфліктувати з тією, яка є у населення. Унаслідок чого відбувається ерозія наявної картини світу, оскільки вона не може містити сенси, які конфліктують між собою» (Pochepstov, 2014).

² Поліцією в межах цієї статті є традиційні підрозділи та служби державної поліції або інші дозволені і/або контрольовані публічною владою органи, на які покладено функції забезпечення підтримки закону та порядку в громадянському суспільстві, і яким держава дозволяє для досягнення цієї мети використовувати силу і/або спеціальні повноваження.

Суспільний запит щодо роботи поліцейських завжди налаштований на те, щоб правоохоронці були професіоналами своєї справи, відповідали суспільним очікуванням, маючи високі моральні якості, були непідкупними та справедливими. Водночас зазвичай у кожному серіалі є сюжетна лінія, пов'язана з нечесними і продажними поліцейськими, проблемами перевищення службових повноважень, незбалансованості між засобами та метою, виявами асоціальної поведінки правоохоронців (алкоголізм, наркотична та медикаментозна залежність), неуставними відносинами тощо (реагують на такі випадки органи внутрішнього контролю та нагляду, «домагаючись застосування кодексів поведінки і караючи за неналежну поведінку») (Ensuring law...). Усе це має переконати глядача в тому, що:

1) поліцейські є живими людьми. Вони мають власні трагедії та неврози, піддаються моральними протиріччям і конфліктам, втягнуті в любовні пристрасті тощо: детектив Люсі двадцять років мучить питання нез'ясованих обставин смерті її батьків і брата («Чорний берег». Ірландія, 2024); старший інспектор Вера не змогла знайти спільної мови з власним батьком («Вера». Великобританія, 2011–2024) тощо;

2) кінотекст конкретного серіалу максимально наближений до соціальних реалій, що робить його героїв зрозумілими;

3) фільм демонструє прагнення системи до самоочищення тощо. Таким чином, серіал, як і вся «масова культура залишається цариною формування ідей, у якій соціальні гравці втілюють свої уявлення та цінності» (Liutyi, 2019).

Висновки

Зберігаючи свій розважальний потенціал, серіали відображають хоч і опосередковано реальну соціальну ситуацію, особливості правової та моральної системи суспільства, ставлення населення до поліції тощо, вони є потужним інформаційним джерелом щодо основних підвалин соціального життя, місця та ролі правоохоронних органів у суспільстві. Це загалом забезпечує реалізацію інформаційно-культурної функції, яка притаманна будь-якій екранній формі, зокрема й серіалу. Реалізація цієї функції сьогодні спрощена наявністю необхідних технічних засобів і доступністю.

References

- [1] Bezuhla, R.I. (2010). Mass culture: to the problem of defining the concept. *Culture and art in the modern world*, 11, 25-34.
- [2] Eco, U. (1972). Towards a Semiotic Inquiry into the Television Message. *Working Papers in Cultural Studies*, 2, 103-121.
- [3] Ensuring law and order and fostering integrity. (n.d.). Retrieved from <https://securitysectorintegrity.com/uk/%d1%96%d0%bd%d1%81%d1%82%d0%b8%d1%82%d1%83%d1%82%d0%b8-%d1%82%d0%b0-%d0%be%d1%80%d0%b3%d0%b0%d0%bd%d1%96%d0%b7%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%97/%d0%b7%d0%b0%d0%b1%d0%b5%d0%b7%d0%bf%d0%b5%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f-%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%be%d0%bf%d0%be%d1%80%d1%8f%d0%b4%d0%ba%d1%83-%d1%82%d0%b0-%d0%b2%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%b2%d0%b0>.
- [4] Hesmondhalgh, D. (2019). *The Cultural Industries*. London and Los Angeles: Sage.
- [5] Horina, Zh. (2019). Transformation of mass culture in modern media texts. *Bulletin of Odessa National University*, 24(1(19), 14-20.
- [6] Kononenko, O.V. (2013). Mass culture in the postmodern discourse. *Bulletin of the National Aviation University*, 1, 144-148.
- [7] Kopcha, V.V. (2020). *The human rights function of the states of Central Europe: theoretical and comparative legal aspects*. Kherson: Helvetyka.
- [8] Krypchuk, M.V. (2011). Problems of creating a mass theatrical spectacle (principles of artistic design). *Scientific notes of Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk*, 2, 163-168.
- [9] Kyrychenko, A.O. (2021). The show as a mass culture phenomenon: essential features and functions. *Issues of cultural studies*, 38, 109-119. doi: 10.31866/2410-1311.38.2021.245783.
- [10] Liutyi, T. (2019). Mass and popular culture: the problem of demarcation. *Scientific notes of NaUKMA*, 3, 85-99. doi: 10.18523/2617-1678.2019.3.85-99.
- [11] Luman, N. (2010). *The reality of mass media*. V. Ivanov, M. Minakov (Ed.). Kyiv: TsVP. Retrieved from https://www.aup.com.ua/uploads/luman_web.pdf.
- [12] Mass culture. Site "Encyclopedia of modern Ukraine". Retrieved from <https://esu.com.ua/article-51462>.
- [13] Melnyk, I.V. (2020). Mechanisms of state regulation of informational and mass cultural influences on value orientations of society in the context of hybrid warfare. *Scholarly notes of V.I. Vernadsky Tavri National University*, 31(70), 4, 76-80. doi: 10.32838/TNU-2663-6468/2020.4/12.

- [14] Melnyk, M., & Fisher, V. (2021). Artistic and aesthetic aspects of innovative technologies in show direction. *Current issues of humanitarian sciences*, 39(2), 48-52. doi: 10.24919/2308-4863/39-2-8.
- [15] On guard of the law: 25 serials about policemen. (n.d.). Retrieved from <https://kinohata.com.ua/seriali-pro-politsiyu>.
- [16] Pocheptsov, H. (2014). *Reprogramming behavior using a television series as a media communication option*. Retrieved from <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/11656/2014-10-27-pereprogrammyrovanye-povedenyia-s-pomoshchyu-teleseryala-kak-varyanta-medykommunikatsyy>.
- [17] Pocheptsov, H. (2014). *Serials as media communications*. Retrieved from <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/11959/2014-11-30-teleseryaly-kak-medyakommunikatsyy>.
- [18] Ranisch, R., & Sorgner, S.L. (2015). *Introducing Post - and Transhumanism*. Frankfurt am Main: Peter Lang.
- [19] Venher, O., & Kotskyi, M. (2023). Artistic and technical means of realizing the director's idea in the modern film industry. *Bulletin of the Kyiv National University of Culture and Arts*, 6(1), 83-91. doi: 10.31866/2617-2674.6.1.2023.279247.
- [20] Vovk, V. M. (2024). Morality, democracy, globalization and law. *Analytical and comparative jurisprudence*. *Analytical and comparative jurisprudence*, 1, 23-26. doi: 10.24144/2788-6018.2024.01.2.

Список використаних джерел

- [1] Безугла Р. І. Масова культура: до проблеми визначення поняття. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. 2010. Вип. 11. С. 25–34.
- [2] Eco U. Towards a Semiotic Inquiry into the Television Message. *Working Papers in Cultural Studies*. 1972. No. 2. P. 103–121.
- [3] Забезпечення правопорядку та виховання доброчесності. URL: <https://securitysectorintegrity.com/uk/%d1%96%d0%bd%d1%81%d1%82%d0%b8%d1%82%d1%83%d1%82%d0%b8-%d1%82%d0%b0-%d0%be%d1%80%d0%b3%d0%b0%d0%bd%d1%96%d0%b7%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%97%d0%b7%d0%b0%d0%b1%d0%b5%d0%b7%d0%bf%d0%b5%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f-%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%be%d0%bf%d0%be%d1%80%d1%8f%d0%b4%d0%ba%d1%83-%d1%82%d0%b0-%d0%b2%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%b2%d0%b0>
- [4] Hesmondhalgh D. The Cultural Industries. London and Los Angeles : Sage, 2019. 450 p.
- [5] Горіна Ж. Трансформація масової культури в сучасних медіатекстах. *Вісник Одеського національного університету*. 2019. № 24 (1). Т. 19. С. 14–20. (Серія «Філологія»).
- [6] Кононенко О. В. Масова культура в дискурсі постмодерну. *Вісник Національного авіаційного університету*. 2013. № 1. С. 144–148.
- [7] Копча В. В. Правозахисна функція держав Центральної Європи: теоретичні і порівняльно-правові аспекти : монографія. Херсон : Гельветика, 2020. 396 с.
- [8] Крипчук М. В. Проблеми створення масового театралізованого видовища (принципи художнього оформлення). *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. 2011. № 2. С. 163–168. (Серія «Мистецтвознавство»).
- [9] Кириченко А. О. Шоу як феномен масової культури: сутнісні ознаки й функції. *Питання культурології*. 2021. № 38. С. 109–119. doi: 10.31866/2410-1311.38.2021.245783.
- [10] Лютий Т. Масова і популярна культура: проблема демаркації. *Наукові записки НАУКМА*. 2019. Т. 3. С. 85–99. (Серія «Філософія та релігієзнавство»). doi: 10.18523/2617-1678.2019.3.85-99.
- [11] Луман Н. Реальність мас-медіа / за ред. Іванова В., Мінакова М. Київ : ЦВП, 2010. 158 с. URL: https://www.aup.com.ua/uploads/luman_web.pdf.
- [12] Культура масова. *Енциклопедія сучасної України* : [сайт]. URL: <https://esu.com.ua/article-51462>.
- [13] Мельник І. В. Механізми державного регулювання інформаційних та масовокультурних впливів на ціннісні орієнтири соціуму в контексті гібридної війни. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. 2020. Т. 31 (70). № 4. С. 76–80. doi: 10.32838/TNU-2663-6468/2020.4/12.
- [14] Мельник М., В. Фішер. Художньо-естетичні аспекти інноваційних технологій у режисурі шоу. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 39. Т. 2. С. 48–52. doi: 10.24919/2308-4863/39-2-8.
- [15] На варті закону: 25 серіалів про поліцейських. URL: <https://kinohata.com.ua/seriali-pro-politsiyu>.
- [16] Почепцов Г. Серіали як медіакомунікації. 2014. URL: <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/11959/2014-11-30-teleseryaly-kak-medyakommunikatsyy>.
- [17] Почепцов Г. Перепрограмування поведінки за допомогою телесеріалу як варіант медіакомунікації. 2014. URL: <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/11656/2014-10-27-pereprogrammyrovanye-povedenyia-s-pomoshchyu-teleseryala-kak-varyanta-medykommunikatsyy>.

- [18] Ranisch R., Sorgner S. L. Introducing Post – and Transhumanism. Frankfurt am Main : Peter Lang, 2015. P. 7–28.
- [19] Венгер О., Коцький М. Художні та технічні засоби реалізації режисерського задуму в сучасній кіноіндустрії. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*. 2023. № 6 (1). С. 83–91. (Серія «Аудіовізуальне мистецтво і виробництво»). doi: 10.31866/2617-2674.6.1.2023.279247.
- [20] Вовк В. М. Мораль, демократія, глобалізація і право. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. С. 23–26. doi: 10.24144/2788-6018.2024.01.2.
-

Law Enforcement Activity, Globalization and Social Morality in Frameworks of Mass Culture (On the Example of Modern European TV-Shows on Law-Enforcements. Part 1)

VOVK Viktoriia

Doctor of Law, Professor,

Professor of the Department of Theory and History of State and Law of the Khmelnytsky University of Management and Law Named after Leonid Yuzkov

Khmelnytskyi, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0588-2095>

Abstract. The article discloses the organic interrelationship of globalization processes, mass culture phenomena, social morality, and the peculiarities of law enforcement activities through mass culture, in TV series. The author outlines a wide range of questions devoted to the interaction of various spheres of a person's spiritual life (social morality, law, law enforcement, art), which has great variability, is represented by a wide palette of subject forms, reflects the current social reality and at the same time constructs it. Cultural and semiotic methodological approaches assisted in carrying out an analysis of modern series on law enforcement officers to find in them the transmission of the main moral values of Western European society, which include humanism, equality, tolerance, and inclusion. Special attention is paid to analyzing the sociocultural context within which modern mass culture exists (globalization, the spread of democracy, unification and standardization of life, compression of time, significant information flow, clip type of thinking, etc.). The article shows that the spread of mass culture is due to the development of technologies and a change in the type of communication: from verbal-written to audiovisual (which only confirms the fundamental importance of sight and visual metaphor within European culture). The article focuses on the fact that modern series about the work of law enforcement officers reflect the realities of modern Western European society, which overcomes the fear of the other with the help of the affirmation of moral values and their legal support; recognizes equality both in the field of opportunities and in the field of responsibility; forms and approves new gender and social models of behavior, keeping the values of individualism and person-centeredness effective; recognizes the special role of civil society institutions in monitoring the activities of state bodies, including law enforcement. Due to the rapid development of technologies and accessibility, the series as a screen form performs an informative function, introducing the viewer to basic social, moral, and legal values.

Keywords: law enforcement; morality; moral values; democracy; globalization; police; law enforcement officer; human rights; tolerance; gender; law; mass culture; series; civil society.